

Õppekava on leping kooli ja kodu vahel

1. septembrist rakenduva üldhariduse riikliku õppekava kohaselt kujundab iga kool ise välja oma õppekava.

Uue õppeaasta algul on aga paljud koolid olukorras, kus oma õppekava peaks juba olemas olema, kui selle kujundamiseks pole saadud täiendavaid ressursse ega asjakohast juhendamist. "Tulekahju" kustutama asudes võib abi olla nende viieteistkümne kooli esimestest kogemustest, kes töötavad oma õppekava kallal haridusministeeriumi ja Ühenduse "Omanäoline kool" pilootprojektis, mida toetab Põhjamaade Nõukogu.

Nõuded, mida kool õppimisele esitab, lähtuvad eeskätt lastevanemate ja õpilaste seatud eesmärkidest. Õppekava on leping kooli ja õpilase ning tema vanemate vahel. Oma vajaduste eest tuleb lepingut sõlmides seista kõigil osapooltel.

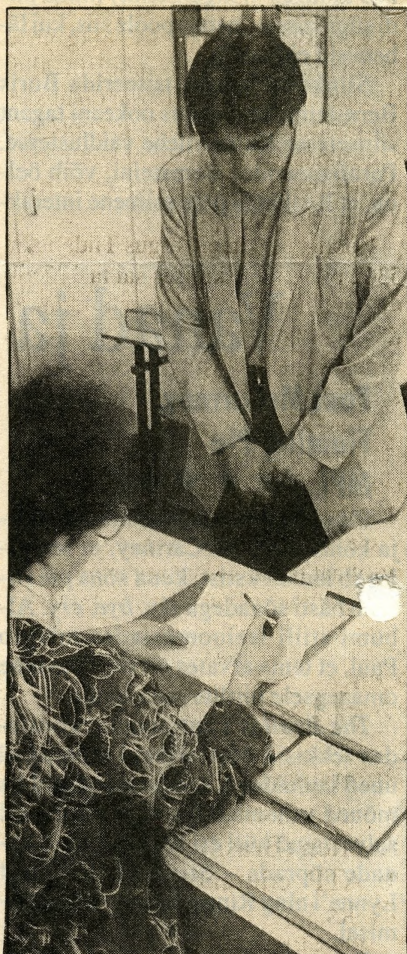
Kooli õppekava täpsustab õppimisele esitatavad nõuded iga (klassi)kursuse jaoks. Kool aitab õpilasel neid täita ja annab nii talle kui vanematele teavet õpitulemuste kohta. Millised need nõuded iga kursuse puhul on ning kuidas antakse teavet (hinnatakse), selle lepib kool õpilaste ja vanematega kokku juba õppekava välja töötades. Teabe põhjal teevad õpilased ja vanemad otsustusi oma edasiste taotluste, ka edasiõppimise kohta.

Õpitulemused on ka aluseks hinnangu andmisel kooli professionaalsele tegevusele. Seepärast on nõuete selgus ja mõistetavus olulised nii koolile, õpilastele kui vanematele.

Kooli õppekava lähtub riiklikust õppekavast – lepingust haridussüsteemi ja ühiskonna vahel. Ainekavade nõuded on selles esitatud kooliastmeti. Riiklikud ainekavad on nagu heebreakeelne piibel, mida meie arusaama järgi hakatakse lugema tagant ettepoole: nõuded esitatakse ainekava lõpus, õppetegevuse kavandamisel ja kooli õppekava koostamisel on need aga esmaseks lähtekohaks.

Kooli õppekavas täpsustatud nõuded on aluseks tulemuste hindamisel ja arvestamisel. Traditsiooniliselt on õppimist arvestatud aineloendi "läbi võtmise" järgi. Edasijõudmise jooksev arvestus ei lähtu õppekavast tervikuna, vaid iga tunni "üles antud materjalist" – selle määrab aga aineõpik. Nii õpitaksegi vaid "leheküljest leheküljeni" ja ainult nii kaua, kuni hinne käes.

Õpetajad esitavad ka erinevaid nõu-

Õppekava nõuded aitavad õpilase tulemusl hinnata.

RAIGO PAJULA

deid. Õpetaja nõuded lähtuvad tema professionaalsetest vaadetest, mis ei pruugi ühtida kolleegide seisukohaga. Nii saab jooksva arvestuse puhul õpilasele kõige tähtsamaks oma õpetaja arvamus, mitte õppekava kokkuleppelised eesmärgid.

Hinde "panemisel" võtab pedagoog sageli arvesse sageli ka palju muud teavet, mitte ainult õppekava nõuete täitmist, ja nii on lõpuks raske aru saada, mida hinne näitab.

Riiklik õppekava seab üheks põhieesmärgiks seostatud õppimise ja integratiivsete oskuste arengu. Neid ei saa aga hinnata nn jooksva arvestuse süsteemis, sest oodatav lõpptulemus on olemuslikult rohkem kui üksikute osade summa.

Vajalik on kaheastmeline hindamine – tagasiside oskuste kujunemise kohta kursuse jooksul ja sellest sõltumatu, õppekava nõuete täitmist kajastav arvestuslik hindamine õppetsükli lõpus (arvestus).

HANNES VOOLMA,

õpetaja